

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان مرکزی

معاونت تحقیقات و فناوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه راهبردی

مرکز تحقیقات طب سنتی و مکمل دانشگاه علوم پزشکی اراک

دوره زمانی: ۱۴۰۵-۱۴۱۰

۱- مقدمه

سازمان‌ها برای رشد و توسعه خود از روش‌های مختلف برنامه‌ریزی بهره می‌گیرند. سازمان‌هایی که در معرض تغییرات سریع بیرونی و عدم قطعیت قرار دارند، نیازمند برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر و تحلیلی هستند که هم منافع درونی و بیرونی را مدنظر قرار دهد و هم توان مقابله با تهدیدها و پیشرفت‌های علمی را فراهم کند. مرکز تحقیقات طب سنتی و مکمل با توجه به مأموریت گسترده خود در حوزه **طب ایرانی و مکمل**، برنامه‌ریزی استراتژیک ۱۴۱۰-۱۴۰۵ را تدوین کرده تا:

- پاسخگوی نیازهای علمی، آموزشی و سلامت جامعه باشد.
 - جایگاه مرکز را به قطب علمی منطقه‌ای در طب ایرانی و مکمل تبدیل کند.
 - دستاوردهای پژوهشی را به سیاست‌گذاری و خدمات سلامت استان منتقل نماید.
- توفیق در این برنامه در گرو تفکر استراتژیک، تعهد مدیریت ارشد، تخصیص منابع مناسب، ایجاد آرمان مشترک، تبدیل یافته‌ها به استراتژی‌های عملیاتی و پایش مستمر است.

۲- چشم انداز

مرکز تحقیقات طب سنتی و مکمل دانشگاه علوم پزشکی اراک به دنبال تبدیل شدن به مرجع علمی و قطب پژوهشی منطقه‌ای در طب ایرانی و مکمل، بیماری‌های متابولیک، باروری و سلامت جامعه است و با اتکا به اصول اسلام، عدالت‌محوری، تولید علم و توجه به مشکلات اقتصادی کشور، توسعه پژوهش و فناوری را در حوزه‌های مرتبط دنبال می‌کند.

۳- ما'موریت (رسالت)

- تولید دانش و شواهد علمی با کیفیت بین‌المللی در حوزه طب ایرانی و مکمل، بیماری‌های متابولیک و سلامت باروری.
- تربیت پژوهشگران متخصص و توانمند در حوزه طب ایرانی و مکمل.
- توسعه فرآورده‌ها و فناوری‌های نوین مبتنی بر طب ایرانی و دانش بومی.
- ارتقاء سلامت جامعه از طریق آموزش، اطلاع‌رسانی و تدوین پروتکل‌های مبتنی بر شواهد.
- توسعه همکاری‌های علمی و شبکه‌سازی با دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و صنعت دانش‌بنیان.

۴- ارزش‌ها

- کرامت پژوهشگران و ایجاد محیط علمی انگیزشی.
- شفافیت و رعایت اخلاق در پژوهش و مالکیت فکری.
- عدالت، هماهنگی درون و برون مرکزی و قانون‌مداری.
- تمرکز بر پیشگیری و ارتقای سلامت جامعه و نظام سلامت استان.
- استفاده از کار گروهی و تخصص افراد در تمام زمینه‌های پژوهشی.

۵- تحلیل محیط (SWOT)

نقاط قوت

- فضای فیزیکی مستقل و مناسب پژوهش.
- شورای پژوهشی مستقل و توانمند.
- تعامل سازنده با اعضای هیئت علمی علوم پایه و بالینی.
- حمایت معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و مدیریت مرکز.
- محیط علمی پویا و انگیزشی.

نقاط ضعف

- کمبود نیروی انسانی متخصص.
- محدودیت تجهیزات و آزمایشگاه‌ها.
- عدم وجود چارت سازمانی مستقل کامل.

فرصت‌ها

- مجوز جذب دانشجوی دکتری تخصصی پژوهش.
- حمایت‌های مالی دولت و ارتباط با سایر رشته‌ها و مراکز.
- علاقه پژوهشگران به موضوعات طب سنتی و مکمل.

تهدیدها

- نوپا بودن رشته و مرکز، محدودیت تجربه.
- محدودیت جذب نیروی متخصص و بودجه.
- شناخت ناکافی پژوهشگران از حوزه‌های خاص طب سنتی و مکمل.

۶- اهداف کلان و استراتژیک

هدف کلان ۱: توسعه مرجعیت علمی و تولید دانش

اهداف استراتژیک:

- اجرای کارآزمایی‌های بالینی (RCT) در بیماری‌های متابولیک و باروری.
- انتشار مقالات علمی با کیفیت Q1/Q2.
- تدوین راهنماها و پروتکل‌های درمانی مبتنی بر شواهد.
شاخص‌های کمی تا ۱۴۱۰:
- حداقل ۵۰ طرح پژوهشی با روند افزایش سالیانه ۱۵ درصد (باتوجه به شرایط اقتصادی موجود)
- ۵۰ مقاله علمی منتشر شده (حداقل ۵۰٪ Q1/Q2) با روند افزایش سالیانه ۲۰ درصد (باتوجه به شرایط اقتصادی موجود)
- حداقل ۵ کارآزمایی بالینی.
- تدوین حداقل ۵ راهنمای بالینی.

هدف کلان ۲: توسعه سرمایه انسانی و توانمندسازی پژوهشگران

اهداف استراتژیک:

- تربیت پژوهشگران متخصص و توانمند.
- راهبری پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی و برگزاری کارگاه‌های مهارتی.
- شاخص‌ها:
 - راهبری حداقل ۵۰ پایان‌نامه تحصیلات تکمیلی.
 - برگزاری حداقل ۱۵ کارگاه تخصصی.
 - تربیت حداقل ۵۰ پژوهشگر توانمند.

هدف کلان ۳: توسعه پژوهش‌های کاربردی و مسئله‌محور

اهداف استراتژیک:

- تمرکز پژوهش‌ها بر بیماری‌های اولویت‌دار استان و کشور.
- ادغام پژوهش‌های طب ایرانی و مکمل در مدل‌های درمانی تلفیقی.
- حمایت از طرح‌های مشترک ملی و بین‌مرکزی.
- شاخص‌ها:
 - اجرای حداقل ۵ کارآزمایی بالینی.
 - اجرای حداقل ۱۰ طرح مشترک ملی یا بین‌مرکزی.
 - راهبری حداقل ۲۵٪ پایان‌نامه‌های مرتبط استانی.

هدف کلان ۴: توسعه فناوری و تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی

اهداف استراتژیک:

- توسعه فرآورده‌های گیاهی و فناوری‌های نوین (نانوفراآورده‌ها) و محصولات مکمل.
- تقویت مالکیت فکری و ثبت اختراع.
- جذب منابع مالی بیرونی و همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان.

شاخص‌ها:

- ثبت حداقل ۲ اختراع یا فرآورده دانش‌بنیان.
- توسعه حداقل ۲ محصول فناورانه قابل تجاری‌سازی.
- جذب حداقل ۱۰٪ بودجه از منابع بیرونی.

هدف کلان ۵: توسعه زیرساخت‌های ساختاری و پژوهشی

اهداف استراتژیک:

- توسعه فضای پژوهشی و آزمایشگاه‌ها.
- جذب نیروی انسانی تخصصی.
- شاخص‌ها:
- افزایش حداقل ۳۰٪ فضای پژوهشی.
- جذب ۳ عضو هیئت علمی و ۵ کارشناس تخصصی.
- راه‌اندازی کامل آزمایشگاه‌های اولویت‌دار.

هدف کلان ۶: گسترش همکاری‌های علمی و شبکه‌سازی

اهداف استراتژیک:

- توسعه همکاری‌های علمی ملی و بین‌المللی.
- مشارکت در شبکه‌های پژوهشی طب سنتی و گیاهان دارویی.
- شاخص‌ها:
 - امضای حداقل ۷ تفاهم‌نامه همکاری فعال.
 - عضویت در حداقل ۳ شبکه علمی ملی یا بین‌المللی.
 - اجرای حداقل ۱۰ طرح مشترک بین‌مرکزی.

هدف کلان ۷: ترویج علمی و اطلاع‌رسانی

اهداف استراتژیک:

- افزایش دیده‌شدن علمی مرکز.
- ارتقای سواد سلامت جامعه.
- شاخص‌ها:
 - برگزاری حداقل ۱۵ رویداد علمی (همایش، کارگاه، وبینار).
 - تولید ۱۰ بسته آموزشی عمومی سلامت.
 - انتشار منظم گزارش عملکرد و نشریه الکترونیک مرکز.

۷- محورها و خط سیر تحقیقاتی

بیماری‌های متابولیک و کبد چرب (NAFLD)

- کارآزمایی‌های بالینی طب ایرانی و مکمل.
- توسعه مدل‌های درمانی تلفیقی و اصلاح سبک زندگی.
- استخراج و استانداردسازی گیاهان دارویی و فرآورده‌های نوین.

حفظ‌الصحه و سبک زندگی سالم

- مداخلات جامعه‌محور طب ایرانی و مکمل برای پیشگیری از سندرم متابولیک.
- آموزش و بسته‌های ارتقای سبک زندگی ایرانی-اسلامی.

طب مکمل و روش‌های غیر دارویی

- طب سوزنی، آیورودا، روش‌های ذهن-بدن، درمان‌های مکمل.
- کارآزمایی‌های بالینی تلفیقی با طب ایرانی و پزشکی نوین.
- توسعه بسته‌های آموزشی و پروتکل‌های کاربردی برای کلینیک‌ها و جامعه.

گیاهان دارویی و فرآورده‌های طبیعی

- شناسایی، استخراج، استانداردسازی و بررسی اثربخشی گیاهان بومی.
- توسعه فرآورده‌های دانش‌بنیان و فناوری‌های دارورسانی نوین.

مطالعات تاریخ پزشکی و متون طب ایرانی

- تحلیل نسخه‌ها و تدابیر درمانی تاریخی مرتبط با بیماری‌های شایع.
- ایجاد پایگاه داده دیجیتال نسخه‌ها و پروتکل‌های درمانی.

سلامت منطقه‌ای و نیازهای استان مرکزی

- طراحی مداخلات طب ایرانی و مکمل بر اساس بار بیماری‌های منطقه.
- مطالعات هزینه-اثربخشی و مدل‌های عملیاتی تلفیقی.

فازبندی ۱۴۱۰-۱۴۰۵:

- ۱۴۰۵: پایه‌گذاری دانش، استخراج شواهد و ایجاد بانک داده دیجیتال
- ۱۴۰۶-۱۴۰۷: مطالعات پیش‌بالینی و توسعه فناوری، نانوفرآورده‌ها
- ۱۴۰۸-۱۴۰۹: اجرای کارآزمایی‌های بالینی و تدوین پروتکل‌ها
- ۱۴۱۰: تجاری‌سازی، انتشار راهنماها و انتقال نتایج به نظام سلامت

۸- خروجی‌ها و اثرگذاری مورد انتظار

- تثبیت مرجعیت علمی منطقه‌ای مرکز.
- انتشار ۱۲۵ مقاله علمی (حداقل ۵۰٪ Q1/Q2)
- اجرای ۷۵ طرح پژوهشی مصوب و حداقل ۱۰ کارآزمایی بالینی.
- ثبت ۲ اختراع یا فرآورده دانش‌بنیان.
- ایجاد بانک اطلاعاتی دیجیتال گیاهان دارویی بومی استان مرکزی.
- تدوین حداقل ۵ راهنمای بالینی مبتنی بر شواهد.
- تربیت حداقل ۵۰ پژوهشگر توانمند.
- برگزاری ۱۵ رویداد علمی و تولید ۱۰ بسته آموزشی سلامت.

۹- پایش و ارزیابی

- گزارش گیری فصلی به شورای پژوهشی مرکز.
- گزارش سالانه به معاونت تحقیقات دانشگاه.
- پایش شاخص های کلیدی عملکرد (KPI) :
 - تحقق اهداف کمی سالانه.
 - تعداد مقالات Q1/Q2 و کارآزمایی های بالینی.
 - جذب گرنت های پژوهشی بیرونی.
 - امتیاز ارزیابی مراکز تحقیقاتی (> ۸۰٪ هدف).
- مدیریت ریسک شامل شناسایی تهدیدها، تدوین برنامه های جایگزین و بازنگری سالانه برنامه.